

NOTATER

ASSISTANSE - interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming • 3/2010 • 40. årgang

FYLKESLAGSLEDERE 2010

FINNMARK	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
TROMS	Inger Johansen inger.johansen@yit.no	Fjæreplyttveien 3b	9022 Krokeldalen	91 74 13 45
NORDLAND	Siv Olsen Hagen knertn@frisurf.no	Holstveien 9	8011 Bodø	47 01 23 01
TRØNDELAG	Per Norman Oma Per.Norman.Oma@ntebb.no	Nardoskrenten 17	7032 Trondheim	73 93 89 83
MØRE OG ROMSDAL	Grete Bæverfjord grete.baverfjord@akvaforsk.no	Vennevold	6612 Grøa	71 69 62 32
SOGN OG FJORDANE	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
HORDALAND	Trond Hauge trhaug4@online.no	Sædalssvingene 54	5098 Bergen	55 22 13 41
ROGALAND	Knut-Oskar Sørskår ko-soer@online.no	Kristtornveien 14	5535 Haugesund	98 07 78 81
VEST-AGDER	Trine Lohne Olsen trlool@hotmail.com	Salemsveien 15	4640 Søgne	98 88 68 33
AUST-AGDER	Kontoret Assistanse kontor@assistanse.no	Sporveisgata 10	0354 Oslo	22 56 88 24
VESTFOLD	Erik Bostrøm erik.bostrom@c2i.net	Solløkkakroken 9	3233 Sandefjord	33 46 07 29
ØSTFOLD	Anja Gretland anja@qualityspas.no	Sledemeien 3	1739 Borgenhaugen	97 70 77 66
TELEMARK	Tom Alexandersen vo242r@hotmail.com	Røsslyngvegen 30	3734 Skien	35 54 36 63
HEDMARK/ OPPLAND	Stig Wien stig_wien@hotmail.com	Gerhard Schøningsgt 17	2315 HAMAR	97 74 59 88
BUSKERUD	Ingunn Engebretsen ingunnengebretsen@hotmail.com	Beversvingen 37	3320 Vestfossen	92 24 26 75
OSLO/AKERSHUS	May-Lene Sakshaug eiriksak@online.no	Hubrovegen 13	1929 Auli	48 18 35 00

HJEMMESIDENE til Assistanse:

E-POST: Notater: notater@assistanse.no Kontoret: kontor@assistanse.no Leder: leder@assistanse.no
Kasserer: kasserer@assistanse.no Kurskomite: kurs@assistanse.no Hjemmesidene: postmaster@assistanse.no

STYRET 2010, valgt på Årsmøte 18.10.09

Leder:	Eli Vogt Godager elivg@online.no	Nord-Torpvegen 1564	2880 Nord-Torpa	mob: 95 93 65 83 (jobb) 23 33 19 00 (hjem) 61 11 19 04
Kasserer	Hilde M. Hansen hi-ha2@online.no	Libakkfaret 1 b	1184 Oslo	22 74 34 25 91 85 69 07
Styremedlem (red. Notater)	Friede Hagen min.e.post@hotmail.com	Breidablikk	2338 Espa	91 56 11 59
Styremedlem	Christine Amlie christine.amlie@gmail.com	Tømmeråsen 11	5232 Paradis	55 13 38 80 95 96 21 95
Styremedlem	Jørg Kunzendorf jorgkunzendorf@hotmail.com	Skogstien 11	7562 Hundhamaren	73 97 92 41 90 61 32 58
Styremedlem (red. Notater)	Karen Marie Oma kmoma@ntebb.no	Nardoskrenten 17	7032 Trondheim	73 93 89 83 93 88 63 48
Styremedlem	Siv Olsen Hagen knerten@frisurf.no	Holstveien 9	8011 Bodø	47 01 23 01
Styremedlem	Kjetil Klemetrud siklemet@online.no	Karl B. Nordbysvei 14	2050 Jessheim	95 04 35 96
Styremedlem (red. Notater)	Sissel-May Berntzen sissel.may.berntzen@tromsoskolen.no	Stallovegen 35	9016 Tromsø	77 61 20 33 48 21 53 53
Styremedlem	Liv Trude Rafaelsen liv.trude.rafaelsen@helse-finnmark.no	Kongensgt. 23	9900 Kirkenes	78 99 18 30 92 26 31 47
Styremedlem	Ellen Kathrine Dahl e-kath-d@getmail.no	Ulsholtveien 42	1053 Oslo	47 28 87 57

Valgkomite: Vegard Bjørnstad, Jørn Morten Dahl og Gro Anita Rød

NOTATER

Sporveisgt. 10
0354 Oslo
Tlf. 22 56 88 24
Fax. 22 56 88 28
Årsabonnement kr 200,-
Gratis for medlemmer
Planlagt utgitt 4 utgaver
i 2010

Forsidebilde: Assistanse flyr
inn i en ny tid
Foto: Karen Marie Oma

REDAKSJONSKOMITE

Karen Marie Oma
Friede S. Hagen
Sissel-May Berntzen

Lederen: Det ringer for siste runde	side 4
Hurdalssenteret bygges ut	side 5
Prosessen fram mot integrering i NBF.....	side 5
Rapport om turen til Hurdalssenteret 2010	side 6
Familiesamling på Evenes.	side 8
Aktiv familieferie på Solvik 2010	side 10
Masteroppgave om synshemming	side 11
Tigermamma'n gir ut bok	side 12
Mobilitetsutdanning NTNU 2011	side 14
Videregående opplæring - kartlegging	side 14
Nytt fra NLB	side 15
Se muligheter med optikk	side 15
Hilsen fra redaksjonen	side 15
Sommerdager i Paris	side 16
En skole for alle... ..	side 17
Oversikt over aktuelle rettigheter og muligheter	side 18
Informasjonsmaterieill fra Assistanse	side 19

Rapport om
Hurdalssenteret
side 6

Familiesam-
ling Evenes
side 8

Aktiv familie-
ferie Solvik
side 10

En skole for
alle
side 17

**FRIST FOR STOFF
TIL NESTE NUMMER**

10. november 2010

**MANUSKRIFT/DISKETT
SENDES TIL:**

ASSISTANSE
Sporveisgt. 10, 0354 Oslo

**MANUSKRIFT KAN OGSÅ
MAILES TIL:**

kontor@assistanse.no
notater@assistanse.no

LEDEREN HAR ORDET...

Det ringer for siste runde...

Av Eli Vogt Godager

Ja, det er helt sant. Kanskje ringer det snart for siste runde for Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming. Årsmøtet er rett foran oss. Vi skal annengangsbehandle forslaget om nedlegging. Årsmøtet støttet forslaget i 2009. Hovedstyret håper på like god oppslutning ved annengangsbehandling. For tilnærmet konsensus er viktig ved et så alvorlig og ugjenkallelig vedtak. Avviklet er avviklet.

Jeg er stolt av det vi gjør. For meg er denne prosessen å ta ansvar for at barn og unge med synshemming sine interesser blir ivaretatt på en bedre måte enn i dag. Jeg er ikke alene om å føle at tiden ikke strekker til for å gjøre den jobben som er nødvendig. Interessepolitikk er tidkrevende.

Planen er jo å legge ned en organisasjon, men ikke aktiviteten. Genialt spør du meg. Det handler altså om å finne nye former å arbeide på og bli en del av en større organisasjon. Hovedstyret mener at det vi legger frem for årsmøtet 24.10.10 er et godt forslag. **Og ALL aktivitet i Assistanse skal kjøres som normalt i 2011.**

Årets foreldrekurs er også rett foran oss. Et kurs fylt av spennende foredrag og mye sosialt liv. La det bli en suksess også i år. Kanskje kan vi neste høst legge kurset til det da nyåpnede Hurdal syns- og mestringscenter... Da kunne vi også få gått hinderløype i trærne...

Vi har vært delaktige i å arrangere **regionsamlinger** i så å si hele landet. Solvik, Evenes, Hurdal, Langesund og en siste samling finner sted på Visthus i Møre og Romsdal i slutten av oktober. Tradisjonen med samlinger for familier med barn og unge med synshemming skal vi utvikle videre og styrke i årene som kommer. Her ligger det et stort potensial i å gå sammen med gruppa synshemmede foreldre med seende barn. Gjennom det vil vi kunne "skaffe" rollemodeller til barna våre.

Alle medlemmer vi har epost-adresse til har for første gang fått Nyhetsbrev elektronisk. Vi har fått utelukkende positive tilbakemeldinger på dette og vil fortsette med dette fremover. Da er det enkelt for oss å

informere medlemmene ofte. Så send oss din epost-adresse; kontor@assistanse.no

Og mens Notater er i trykken er også heftet **"En skole for alle – også for svaksynte og blinde"** i trykken. Et hefte som vil være til god "førstehjelp" til alle barnehager og skoler som får en elev med synshemming. For nye foreldre kan heftet også være veldig nyttig. Det vil bli gitt ut av Norges Blindforbund, men Assistanse har hatt ansvar for oppgradering av innholdet siden forrige utgave kom i 2004. Det vil bli distribuert via kompetansesentrene/fylkes-synspedagogene, via Blindforbundet og selvsagt til alle medlemmer av Assistanse. Heftet vil også bli lagt ut på nett.

Vi jobber på spreng for å komme med innspill til Blindeforbundets hørings svar på **Hjelpemiddelutvalgets NOU**. Systemet for formidling av hjelpemidler er viktig, veldig viktig. Det vet alle som er avhengig for eksempel av PC med leselist eller forstøringsprogram. Både små og store hjelpemidler er med å gjøre ting ikke bare enklere, men også mulig i hverdagen. Derfor er vi opptatt av at systemet rundet dette MÅ fungere.

Engasjement er viktig. Uten at noen brenner for å sikre barn og unge med synshemming det de har rett til – og kanskje skaffe dem rett til noe de burde hatt rett til, vil de bli en gruppe som ikke synes. Også i tiden som kommer er dette avgjørende. Engasjementet skal ikke bare brukes politisk, men også for å skape rom for å dele erfaringer og bare være sammen og gjøre noe hyggelig. Vi gleder oss til året som kommer.

Hurdalsenteret bygges ut

Som mange av Notaters lesere sikkert er kjent med bygges det nå på Hurdal. Hurdal syns- og mestringscenter skal være klart i løpet av neste høst.

Mange barn og unge med synshemming vil få enda bedre muligheter for utfoldelse når utbyggingen er ferdig. Gymsal, svømmehall, klatrevegg er noe av det som kommer.

En slik utbygging koster. Norges Blindforbund samler derfor inn penger. Flere har sikkert fått det lille bladet "Giverglede" i posten. Nr 4/2010 hadde fokus på barn og unge og vi fikk møte Ola og Emil. To gutter fra Nøtterøy i Vestfold. Det er altså ikke bare et hefte med mål om innsamling av midler til Hurdalsenteret, men i grunnen også viktig informasjon om det å være barn og ha en synshemming.

En god kombinasjon, å benytte en innsamlingsaksjon til også å spre kunnskap. Alles bidrag, små eller store er nødvendige i fullføringen av byggeprosessen.

Se www.blindeforbundet.no

Eli

Proessen fram mot integrering i Norges Blindforbund

Av Eli Vogt Godager

Alle Assistanses medlemmer har fått tilsendt årsmøtepapirer, i vedlegg 2 til sak 8 (nedlegging av Assistanse) står følgende:

"Norges Blindforbund har mottatt styrets forslag om annengangsvedtak om nedleggelse av Foreldreforenin-gen Assistanse.

Norges Blindforbund er glad for at alt ligger til rette for at sammenslåingsprosessen kan videreføres. Blindforbundet forbereder på sin side vedtektsendringer på landsmøtet 2011 som gjør det mulig for Assistanses medlemmer å bli fullverdige medlemmer av Norges Blindforbund fra 1. januar 2012.

Vi ønsker Assistanse lykke til med årsmøtet og de viktige vedtakene som skal fattes."

Hovedstyret i Assistanse opplever at vi er inne i en svært god prosess. Teksten over er formell og korrekt og slik må det være. Ingen vedtak, verken våre eller Blindforbundets kan eller skal forskutteres.

I våre møter og vår dialog med Blindforbundet skjer det mye positivt. Den 27.august i år hadde vi et nytt dialogmøte med ledelsen i Norges Blindforbund, både valgt og administrativ ledelse. Temaer for dette møtet var:

- Den formelle prosessen fremover.
- Oppgaver i et eventuelt kommende foreldreutvalg.
- Informasjon gjennom medlemsbladet Norges Blinde i året som kommer.

Som leder av Assistanse er jeg invitert til å delta på Blindforbundets fylkesleder og fylkessekretærsamling i begynnelsen av oktober. Både for å snakke om våre ønsker for fremtiden og våre tanker om hvordan vi kan bidra i fremtiden. Dette kan bli nyttig også for samarbeid lokalt i tiden som kommer.

Heftet "En skole for alle – også for svaksynte og blinde" er også et konkret samarbeidsprosjekt denne høsten. Assistanse er "leverandør" av innhold og utgiver blir Norges Blindforbund. Samarbeidet med deres informasjonsavdeling om dette heftet gir opplevelsen av at vi også skal få til godt samarbeid ved en fremtidig sammenslåing.

Engasjement fra vår side ER avgjørende for hvordan vår fremtid som medlemmer av Blindforbundet blir. Uten at vi engasjerer oss både politisk og sosialt, både sentralt og lokalt, vil ikke barn og unge og foreldre bli en særlig større del av Blindforbundet enn det er i dag. Vi MÅ vise at vi vil og kan og at vi er et positivt tilskudd. Det er ingen grunn til å nøle – ta opp tråden i dag!

Rapport om turen til Hurdalsenteret, august 2010.

Dette er rapporten om turen til Hurdalsenteret fra 20. til 22. august i år. Her skal jeg fortelle hva vi gjorde på Hurdal og om hva jeg synes om helgen

Det var ikke flere aktiviteter enn det pleier å være på Hurdal, men aktivitetene var like morsomme som de pleier å være.

Aktivitetene som var på Hurdal var ridning, hestekjøring, båtkjøring, tubekjøring, kanopadling, bading og firehjuling, hinderløype og kassestabling. De eneste aktivitetene jeg ikke prøvde var tubekjøring, firehjuling og bading.

Det var ikke bare aktivitetene jeg likte, men også maten vi fikk på Hurdal. Det jeg likte best var fisk og pølser i potetmos. Dessuten var det god dessert å få på Hurdal.

Jeg likte også at det var sosialt samvær på Hurdal i tillegg til aktivitetene. Det var mange barn og mange voksne med på senteret. Barna var fra to år og oppover.

Nå kommer jeg ikke på mer å si om helgen på Hurdal, bortsett fra at jeg hadde det fint der, og at jeg håper at de andre som var med på Hurdal også likte seg der.

Kasper

Trønder i Tigerstaden

Sitter i Oslo

på kinesisk restaurant

venter på at helga

skal komme i gang.

Dro ned hit tidlig

for å frynse litt,

har shoppa meg klær,

ja, det er ikke fritt.

Godt for a mor

å få luft under vingan,

ro og litt tid

til å tenk over tingen.

Ute høljer regnet

mens jeg drikker te,

et trøndersk styremedlem

lader opp i fred.

Gleder meg nå til å treffe de andre
jobbe og trives, vi trenger hverandre.

Karen Marie Oma

Familiesamling på Evenes 2.-7.august.

Vi var 46 familiemedlemmer samlet til 6 dager med sosiale, kreative og utfordrende aktiviteter. Her var både svaksynte og blinde barn og foreldre, jenter og gutter, en baby, barn, ungdommer og voksne. De fleste hadde vært på familiesamling tidligere, andre var her for første gang. Noen hadde reist kort (Grytøya) og andre hadde reist svært langt (Kirkenes). For her skulle vi samles fra Finnmark i nord, fra Troms og fra lengst sør i Nordland.

Da vi kom til sentret mandag, lå det ei rød, grønn, blå eller rosa t-skjorte på sengene til barna/ungdommene med navn på. Alle med samme farge tilhørte ei gruppe, satt sammen etter alder. Lurt! Utpå ettermiddag samlet vi oss til presentasjon i peisestua, og en gjennomgang av regler for små og store, etterfulgt av deilig og sunn kveldsmat bestående av brød, ulike knekkebrød og godt pålegg. Noen av foreldrene brukte den første kvelden til å bli kjent med de andre foreldrene, mens andre stupte i seng og nøt luksusen det var å komme til hotell med god standard. Noe som attpåtil skulle vare i hele 6 dager. Herlig!

Tirsdag kjørte vi ut til Evenesvika. Ei uendelig lang sandstrand med deilig sjøluft omkranset av vakker barskog. Her fikk de som ville prøve seg på rappelling. For oss som stod under fjellet var det bare å mobilisere alle krefter mot det verst tenkelige scenariet – at ungen din skal falle 5 meter i fritt fall (noe som heldigvis ikke skjedde). En vill aktivitet i en vill natur. Dette kunne vi gjort mer av! Lunsjen nøt vi ute ved stranda i friskt nordnorsk sommervær. Godt å grille pølser på bål og samtidig varme opp en småkald kropp. Ingen ble fristet til å bade, selv om alle fasiliteter lå til rette for det.

Onsdag fikk vi besøk av 4 blide, energiske og flotte synspedagoger fra Bodø, samt en teaterinstruktør fra

Narvik. Utenfor sentret i knall sommervær utfordret teaterinstruktøren barn og foreldre i flere kreative og morsomme øvelser som gjorde flere enn meg noe forlegen. Å leke som voksen er ikke lett. Men noen av de som tok seg selv minst høytidelig holdt ut. Her skulle alle ”varmes” opp. En av synspedagogene lærte oss arm- og beinbevegelsene til årets danseslager, ”Glow”, samt den legendariske slageren ”Fugledansen”. De seende veiledet de svaksynte og blinde og alle var med. I fortsettelsen ble ungene delt i fargegruppene sine, og synspedagogene hadde ansvaret for hver sin gruppe som de skulle ha et faglig opplegg. Teaterinstruktøren skulle veilede gruppene. Resultatet av aktiviteten skulle framføres i ei teaterforestilling neste kveld. Vi foreldre fikk tid til egne aktiviteter som spaserturer, handle på butikken, lese, sosial kaffe i kosekroken. Men ikke så lenge. Vi foreldre hadde jo også fått et oppdrag; vi skulle også presentere vårt bidrag neste kveld. Men hva? Det ble en aktiv og innholdsrik dag. For da synspedagogene hadde avsluttet dagens økt, hadde barnepasserne organisert natursti for familiene. Og her var mange deltagere med velutviklet vinnerinstinkt. Vi måtte forflytte oss ute rundt hele Evenessentret, samtidig som feriehjernen jobbet på høygir. Det var ikke lett. Hard faktakunnskap holdt ikke til å vinne, her gjaldt det også å ha blitt kjent med deltagerne. At en av barnepasserne hadde fått sitt 4. barn, barnet skulle ha to navn og første bokstaven på begge navnene skulle komme etter S i alfabetet. Aller

helst skulle navnet begynne på Å, for å markere at det ikke ble noen barn etter dette. Og svaret var ikke å finne i wikipedia!

Torsdag. Synspedagogene jobbet på høygir, foreldrene jobbet på høygir, og premieren nærmet seg. Etter at fedrene hadde servert grillede koteletter, pølse og kylling, var det hektisk aktivitet i mødreleiren og noe aktivitet i fedreleiren. Premieren var enda nærmere. Kl 18.00 var det klart for premiereforestilling og premierefest, samt at vinnerne fra naturstien skulle offentliggjøres. Vi fikk servert sjampanjebrus i høye glass og søte smakfulle muffins, mens vi tittet på ei vakker utstilling av formingsarbeid noen av ungene hadde laget av materialer fra fjæra. Så var vi i gang. Først ut var de yngste barna. De dramatiserte "De tre Bukkene Bruse". Små, søte og yndige var de. Neste gruppe hadde diktet ei lang fortelling om "Grisen, løven og elefanten" som de framførte med sjarmerende sjenanse. Gruppe tre spilte "Huldra i Evenesvika" med innlevelse og stoisk ro, mens de eldste – ungdommene - hadde det mest humoristiske innslaget. (I hvert fall ungene lo høyt, sannsynligvis mest av skuespillerprestasjonene). Stykket handlet blant annet om en som solgte melkepakker til kunder som kom innom hjemmet hans. Og for hver gang kundene kom tilbake for å kjøpe mer virket de mer og mer tommelumske, av en eller annen grunn... Kveldens store overraskelse og mest underholdende innslag, synes jeg fedrene stod for. De hadde laget en fantastisk god og lang rap. Som de framførte i sønnes caps, hettegensere, men med egne sagge-bukser. FANTASTISK! Til sist var det vi 11 mødre som skulle avslutte det hele. Ikledd hvite bluser og dongeribukser framførte dansen til "Glow" som den ene syns pedagogen hadde lært oss.

Artig var det, og jeg er ganske sikker på at både små og store, svaksynte, blinde og seende hadde fått litt bedre selvtillit på scenen etter disse to dagene. Vi vet jo at alt er mulig, bare vi legger til rette for det. Takk til syns pedagoger og teaterinstruktøren!

Fredag. Etter nok en sunn frokost ble vi alle skyssset til Harstad by. Her var det fritt valg hva deltagerne ville gjøre. Noen besøkte Adolf kanonen, noen badet i Grottebadet og andre koste seg på kafe`. De som ville kunne shoppe, og det var det jo noen som ville. Men alle møttes til nydelig pizza på Peppes. I bussen tilbake kunne vi nyte den vakre naturen langs Tjeldsundet i varmt solskinn. Kvelden ble avsluttet med bingo for barna og evaluering og sosialt samvær for foreldrene.

Lørdag. Etter frokost startet alle på hjemreisen. Om vi har hatt det bra? Jeg kan sitere det mange foreldre sa på evalueringsmøte, - alt har vært bra!

Så håper jeg vi sees neste år – hvis Diana vil.
Takk Diana!

Evenes sentret er et fint senter med nydelig beliggenhet ved sjøen like nord for Evenes flyplass. Det er omgitt med skog og har små stier man kan gå tur på både ovenfor og nedenfor sentret. Flotte svaberg med benker og bål plass. Denne uken var det satt opp trampoline, det var ulike sykler tilgjengelig i tillegg til lekeutstyr for de små. Inne hadde ungene et stort rom med ulike formingsutstyr, spill og treningsapparater tilgjengelig. Tv var tilgjengelig i to avdelinger. Utenfor inngangsdørene hadde foreldrene sin egen kose krok hvor de kunne drikke kaffe/te og dele erfaringer om det å være svaksynt/blind, eller til prat om løst og fast. Sentret hadde i år fått ei flott grillbu som ble tatt i bruk av foreldrene, og en badestamp. Men denne var ikke klar til bruk ennå. Været ble bare bedre og bedre utover uka, så deilig var det med aktiviteter ute i sol og sommervær. Da vi øvde på "Glow" omgitt av varm og strålende sol, grønne trær, knallblått hav og høy musikk utenfor sentret, tenkte jeg: Dette øyeblikket skal jeg ta vare på. Og det er akkurat det jeg husker best fra familiesamlingen her jeg sitter inne i mitt varme kjøkken, kjenner den isende kalde vinden når jeg åpner verandadøra, ser ut på alle nakne trærne, og hører regnet som pisker på ruta.

Skrevet av Sissel-May Berntzen

Aktiv familieferie på Solvik 2010 - Godt selskap, god mat og fint vær!

Solvik ligger 30 minutters kjøring fra Bergen sentrum. Det ble pusset opp i 2006 og har flotte rom og fellesareal. Det er basseng og badstue på huset og en gymsal med masse bra utstyr. Solvik ligger ved sjøen og har en liten strand og kai. Det er også en sansehage ved senteret som vi brukte til grilling og utendørs måltider når det var sol.

Det var lagt opp til 3 fantastiske utflukter på årets familieferie. Til Akvariet og til Villvite i Bergen sentrum og til klatring i Fantofthallen. Til neste år vil vi bruke nærmiljøet og sjøen mer og kanskje bare legge opp til to utflukter.

I år var det barna som dro på utflukt sammen med lederne. Vi voksne kunne være med hvis vi ville, eller ta fri og slappe av på senteret. Det var et utrolig flott tilbud som mange benyttet seg av og satte STOR pris på! Tusen takk for det. Vi ser at dette kan bli vanskelig på framtidige ferier, med flere deltakere. Men vi håper å få til litt av det samme.

Det var ankomst onsdag og avreise søndag. Vi planlegger samme lengde på oppholdet til neste år. Da vil vi igjen ta en runde om eventuelt å utvide til en uke, som på Hurdal. Fysisk aktivitet var tema for årets leir og vil også være tema neste år. Basseng, gåturer, aktiviteter i gymsal, klatring, kanotur osv sto på planen.

Foreldremedvirkning er viktig og alle som vil dele en aktivitet de liker er hjertelig velkommen til dette. For eksempel bake boller, brette papir, svømmekurs, dykke med luft i bassenget, trening i gymsalen, ha lesestund med de minste eller andre aktiviteter som flere kan ha glede av sammen. Årets slager var vannkrig! Det begynte forsiktig med en vannpistol og endte med vann i bøtter og spann. Barn og voksne var våte til skinnet etter intens jakt og krigføring på høyt nivå.

Det var også muligheter for felles samling for de voksne etter barnas legetid og ett glass vin på lørdagskvelden.

Det ble kjøpt inn masse leker for de minste til Solvik i fjor. De ble flittig brukt under oppholdet og barna hadde mye moro. Det er også behov for noe til de litt eldre barna.

Vi har, på oppfordring fra BUA, laget en ønskeliste. Der står det både bassengleker, uteleker og digitale spill. Opprusting av kanoene i naustet og en lavvo til aktiviteter/overnatting ute er også et ønske.

I år var vi fem familier på Solvik. Vi kunne vært mange flere. Men ti familier er nok maks antall det er plass til på Solvik. Med mer enn det vil vi få problemer med å spise samlet og med å få plass på fellesarealene.

Vi ser en begrensning på Solvik som ferie plass for de aller minste. Senteret er dårlig egnet for barn under 2 år.

Trappene er for eksempel ikke sikret for så små barn. Hvis barn under 2 år deltar på aktiv familieferie på Solvik er det viktig at foreldrene informeres om dette på forhånd. For barn over 2 år er Solvik en flott plass å leke!

Under "Aktiv høst" (8.-13.okt) på Solvik vil det legges til rette for et møte med BUA. Da blir årets ferie gjennomgått og planer for neste år diskutert. En eller to av foreldrene fra årets ferie deltar og kommer med erfaringer, innspill og ønsker.

Vi hadde en flott helg på Solvik i år. Godt selskap, god mat og fint vær!

En ekstra takk til lederne Jan Helge og Christian som sto på fra seint til tidlig for at alle skulle ha det bra – TAKK FOR OSS!

Skrevet av: Randi Wallem Sekkingstad

Samlingen på Solvik var i regi av Norges Blindforbund. Assistanses Hovedstyre hadde jobbet litt for lite med våre fylkeslag i Hordaland og Rogaland om denne samlingen.

Vi burde fått til et tettere samarbeid mellom Blindforbundets arrangører av denne samlingen og våre fylkeslag, for at det skulle bli en regionsamling for alle medlemsfamilier i Assistanse i fylkene Rogaland, Sogn og Fjordane og Hordaland. Dette retter vi på i 2011! Integreringsprosessen mellom Blindforbundet og Assistanse vil da være kommet enda et godt stykke på vei og felles ansvar for en familiesamling er en god mulighet til å bli bedre kjent.

Eli, for Assistanses Hovedstyre

Synshemming – betydning for psykososiale vansker i grunnskolealder?

Kåre Gjertsen og Eivind Sanne ved Huseby kompetansesenter er forfatterne av denne masteroppgaven i synspedagogikk . Oppgaven avslutter et erfaringsbasert studium ved NTNU, Trondheim, april 2010.

Masteroppgaven har tittelen: Synshemming - en faktor som bidrar til å påvirke psykososial tilpassing hos grunnskoleelever i Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland?

Fra sammendraget klipper vi følgende:

Formål

Undersøke om det er assosiasjon (eller sammenheng) mellom synshemming og forekomst av psykososiale vansker hos grunnskoleelever i Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland, samt studere nærmere hvordan slike vansker evt. gir seg utslag. I forlengelsen av nevnte problemstilling å studere om faktorene kjønn, klassetrinn (alder) og grad av synshemming kan ha betydning for forekomst av- og type psykososiale vansker som rapporteres.

Metode

Med utgangspunkt i nevnte problemstillinger ble det gjennomført en kvantitativ undersøkelse (tverrsnittsstudie) hvor utvalget bestod av 80 synshemmede grunnskoleelever i 1.-10. klasse fra fylkene Aust-Agder, Vest-Agder og Rogaland. Kriteriene for valg av synshemmede til undersøkelsen var at elevene med utgangspunkt i WHO's ICD-10 kriterier var å regne som synshemmede. I tillegg ble det forutsatt at elevene ikke hadde vesentlige tilleggsvansker. Synshemmede elever med vesentlig nedsatt kognitiv funksjon og alvorlige progredierende sykdommer ble følgelig ikke tatt med i utvalget.

Ved hjelp av foresatte- og lærerversjonen av spørreskjemaet Strength and Difficulties Questionnaire (SDQ) sammenliknes total forekomst av psykososiale vansker hos de synshemmede elevene i utvalget mot en sammenlikningsgruppe bestående av to elever av samme kjønn fra de samme klassene som de synshemmede elevene gikk i. SDQ består av 25 spørsmål, og er inndelt i fem delskalaer som hver har fem underspørsmål. Delskalaene består av fire problemskalaer: emosjonelle problemer (EMP), atferdsproblemer (ADP), hyperaktivitet-oppmerksomhet (HYP) og venneproblemer (VEP). Den femte skalaen måler prososial atferd (PRO). De fire problemskalaene summeres til en totalvanskeskåre (TVS). Spørreundersøkelsen ble gjennomført i to runder. I første runde svarte foresatte til de synshemmede elevene og sammenlikningsgruppen på tilsendt spørreskjema, i

runde to svarte skolen på spørreskjemaet i forhold til de samme elevene.

Resultater

Både på foresatte- og lærerskjema rapporteres de synshemmede elevene i utvalget å ha høyere (les: dårligere) totalforekomst av psykososiale vansker enn sammenlikningsgruppen. Begge skjemaene viste statistisk signifikant forskjell mellom gruppene på 1 % nivå. På lærerskjemaet skåret de synshemmede elevene signifikant høyere (les: dårligere) enn sammenlikningsgruppen på delskalaene som omhandler venneproblemer og emosjonelle problemer - i tillegg til prososialskalaen. På foresatteskjemaet skåret de synshemmede elevene signifikant høyere (les: dårligere) på venneproblemskalaen. På lærerskjemaet ble det rapportert at de synshemmede guttene i utvalget hadde signifikant høyere (les: dårligere) totalforekomst av psykososiale vansker enn de synshemmede jentene. I tillegg viste lærerskjemaet at de synshemmede guttene skåret signifikant høyere (les: dårligere) enn de synshemmede jentene på delskalaene som omhandler hyperaktivitet og atferdsproblemer. De synshemmede guttene kom også signifikant dårligere ut på skalaen som omhandler prososial atferd både på foresatte- og lærerskjema.

På lærerskjemaet hadde synshemmede elever på 8.-10. klassetrinn signifikant lavere (les: bedre) skåre enn synshemmede elever på lavere klassetrinn på delskalaen hyperaktivitet. Grad av synshemming har ikke signifikant betydning for forekomst av psykososiale vansker i utvalget.

Hovedkonklusjon

Både på foresatte- og lærerskjema ble det rapportert at de synshemmede elevene i utvalget hadde signifikant høyere (les: dårligere) totalforekomst av psykososiale vansker enn elevene i sammenlikningsgruppen.

Sakset fra www.statped.no/huseby

Tigermamma'n gir ut bok

I løpet av de siste årenes Notater har dere sikkert lagt merke til dikt skrevet av Karen Marie Oma. De som var på foreldrekurset i 2009 fikk også anledning til å høre Karen Marie selv lese sine dikt i samtale med Ingrid Kundendorf. En sterk opplevelse.

Karen Marie skriver så mange av oss, hverfall jeg, lar meg berøre. Det er dikt fra den virkeligheten vi lever i. I Assistanses hefte "Er det noe galt med øynene? : Tanker og følelser ved å få og ha et barn med synshemming" finner vi diktet "Tigermamma". Tror mange av oss kjenner oss igjen i de følelsene som beskrives.

Da Assistanse leverte hørings svar til Kunnskapsdepartementet om NOUen til Midtlyng-utvalget, innledet vi også den med et dikt Karen Marie hadde skrevet. Det hadde tittelen "Til Jorid og Midtlyng-utvalget". Et dikt vi siden har brukt mye i vårt interessepolitiske arbeid for å sikre barn og unge med synshemming rett til likeverdig opplæring. Ikke ofte dikt blir brukt slik. Kult rett og slett.

Karen Marie har også de siste årene vært Assistanses representant i "Brukerforum for likeverdig opplæring", et forum som arrangeres av Utdanningsdirektoratet. Jeg vet at også der har dikt blitt brukt for å beskrive opplevelsen av å være der og hva som skjer der. Og Karen Marie har lest dikt der for å tydeliggjøre barn unge med synshemming sin hverdag.

Alvorlige dikt og hverdagsdikt. Tror ikke vi har hatt et eneste styremøte hvor vi ikke har fått dele et dikt. Enten har Karen Marie skrevet det på vei til møte, eller i nattens mulm og mørke. Det gjør noe med stemningen og det er en glede å få lov til å dele tanker på denne måten.

Jeg synes også det gjør godt at noen setter ord på også mine følelser, med litt andre ord enn jeg ofte gjør sjøl. Det er godt å kjenne seg igjen.

Denne høsten er Karen Marie en av høstens debutanter. Hennes første diktsamling blir gitt ut. Det er storveis. Som "kjenner" av Karen Maries dikt er jeg helt sikker på at mange vil finne både gjenkjennelse og glede ved å lese denne boka.

- *Hvordan kjennes det Karen Marie, at diktene dine nå kan nå ut til mange flere?*
- Det gleder meg veldig og det er svært meningsfylt, jeg håper diktene blir lest og brukt av mange. De er allerede i bruk bla. i kursopplegget "Hva med oss", parkurs for folk med barn som har en funksjonsnedsettelse eller er syke. Det gjør meg rørt og takknemlig.
- *Hvordan oppleves det å gi ut bok?*
- Det er en drøm som nå går i oppfyllelse. Jeg synes det er stor stas! Blir skikkelig stolt, og litt vettskremt; tenk om den ikke er bra nok, tenk om noen ikke liker den! Samtidig står jeg for innholdet. Det er også godkjent av alle i familien, boka er jo både åpen og personlig. Kan også røpe at de to første diktene i boka er skrevet av 17-åringen i familien, Solveig-Marie. Hun er jo på mange måter bakgrunnen for akkurat denne diktsamlinga.
- *Hvordan vil du beskrive prosessen fram mot bokutgivelsen?*
- Som svært lærerrikt nybrottsarbeid for meg, og en litt kronglete vei å gå. Fra det å tro at å få utgitt noe var enkelt, via å nærmest gi opp, til endelig å få napp hos et lite debutantforlag i Sandnes; Publika Bok. Samarbeidet med forlaget har vært og er interessant, samarbeidet med illustratør Stina Langlo Ørdal er også utrolig artig. Gled deg til tegningene, de er så fine!
- Er dette å skrive dikt noe du alltid har holdt på med, eller hvordan hadde det seg at du begynte med det?
- Jeg har alltid vært et skrivende menneske, og elsker rim, regler og rare vers. Ord og ordlek har det vært mye av hjemme hos oss. Vi er en snakkefamilie. Etter at Solveig-Marie ble blind som 7-åring, ble ord og beskrivelser av alt mulig enda mer sentralt. At jeg skriver i dikts form nå for tida, tror jeg har litt å gjøre med at både hverdag og hode er fullt, og diktens kortform passer inn der.
- *Vi kjenner diktene dine om hverdagen og om det å være mamma, er det andre ting du også skriver om?*
- Jada, jeg lager dikt om alt mellom himmel og jord, fra firfislere til korps og om opplevelser på tur med vår spanske vannhund Lando. Og selvfølgelig om marsvin,

dem har vi fem av, de er gode trøstedyr og sjelevarmere når hverdagen butter imot. I boka er det også kjærlighetsdikt!

- Kommer boka i bokhandelen, eller hvordan kan vi få tak i den vi som har lyst til å gi den til noen i gave?
- Boka mi kan forhåndsbestilles hos meg på mail kmoma@ntebb.no eller direkte fra forlaget.

Det går også fint an å sende navn og adresse til meg på SMS, mobnr 93886348. Hvis du bestiller via meg, får du med et signert kort med ei tigertegning på, og en hilsen til den som skal ha boka. Det blir et fint bokmerke!

Jeg håper at boka også blir å finne i bokhandelen oppunder jul. Da er det lurt å spørre etter den, for de gjemmer ofte diktsamlingene vekk nederst i ei hylle, dessverre. Mange diktsamlinger er rare og høytravende, lite tilgjengelige for folk uten spesiell kompetanse på slikt. Jeg kan love deg at slik er IKKE boka mi. Den er jordnær og begripelig.

Boka heter «Jammer og kanari», en drops- og tigerdikt-samling av Karen Marie Oma, med illustrasjoner av Stina Langlo Ørdal. Den er under utgivelse på forlaget Publica Bok i Sandnes, www.publicabok.no

Det er også meningen at boka skal leses inn på lyd hos Norsk Lyd- og Blindeskriftsbibliotek og bli tilgjengelig i punktskrift. Det skulle bare mangle. Gleder meg til å lese inn dikt og synstolke tegningene.

Tigermamma

Jeg er en tigermamma
helt fra den dagen hun kom
og noe var galt
Jeg sloss og gråt
full av krefter som var nye
men kjærligheten sitter i hodet
Jeg kjempet og raste
beskyttet henne mot alle
bare det beste var bra
Tigerkjærlighet i hodet
så mange forstyrrelser
så mye støy
så mye styr
Hvem visste hva
som var normalt?
Evig alarmtilstand
når skulle kjærligheten
hatt ro til å slippe ned
i hjertet?
Hun fortjener det beste
men jeg greier ikke
å gi henne hjertekjærlighet
for tigmødre
har hjertet i hodet
Kan jeg noen gang slippe
å være tiger?
Vil kjærligheten
synke ned i hjertet da?
sånn at jeg ikke bare vet
at jeg elsker henne
men kjenner
kjærlighetsvarmen
putre og dufte i hjertegryta!
Hodekjærlighet er så kjølig
den er luktfri
som vilje og fornuft

Mobilitet i et førlighetsperspektiv. Mobilitetsopplæring av barn, unge og voksne med synshemming. (PED6659)

Kurset vil gi deg grunnleggende innsikt i pedagogisk arbeid med barn, ungdommer og voksne med synshemming som skal lære selvstendig forflytning og orientering.

Målgruppe

Pedagoger som arbeider med sterkt synshemmede personer.

Kursinnhold

Hovedinnholdet i kurset rettes mot planlegging, organisering og gjennomføring av funksjonell mobilitets – ruteopplæring og fysisk tilrettelegging. Studiet er i stor grad praktisk rettet der studentene blant annet skal dokumentere egenferdigheter i mobilitetsteknikker og selvstendig orientering i mobilitetsruter. Gjennom studiet ønsker vi å skape bevissthet om det som er spesielt med opplæringen til barn, ungdommer og voksne som skal lære mobilitet.

- Kartlegging
- Prioritering av aktiviteter og funksjonelle opplæringsmål
- Planlegging og beskrivelse av mobilitetsruter
- Oppmerksomhetsretting og hjelp til orientering
- Taktil/haptisk persepsjon
- Auditiv persepsjon

- Ledsagerteknikker
- Orienteringsteknikker
- Beskyttelsesteknikker
- Stokkteknikker
- Fysisk tilrettelegging
- Egenaktivitet med simulert synshemming

Kan inngå i masterprogram

Kurset kan tas som frittstående kurs eller inngå i en del av masterprogrammet i spesialpedagogikk med fordypning i synspedagogikk.

Undervisning

Kurset er nettbasert med to obligatoriske samlinger med forelesninger og praktiske øvelser, samt praksis med elev og praksisrelatert veiledning.

Søknadsfrist: 3. januar 2011

Mer informasjon: <http://videre.ntnu.no/shop/courses/displayitem.do?dn=uid%3Dnv12293%2Cou%3Dntnuvproducts%2Cdc%3Dntnu%2Cdc%3Dorg>

Videregående opplæring - kartleggingsundersøkelse

Våren 2010 foretok Huseby kompetansesenter en ny undersøkelse om gjennomføring og kompetanseoppnåelse i videregående opplæring for elever som er synshemmede.

Kort oppsummering av undersøkelsen

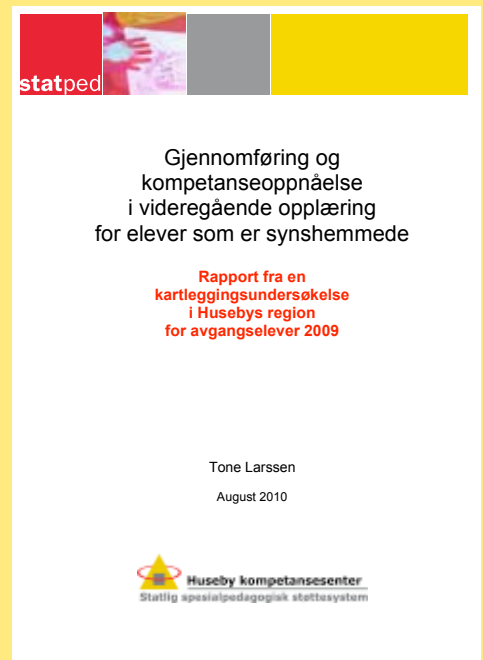
- Det var registrert 30 synshemmede avgangselever i 2009 i Husebys region, hvorav 6 oppnådde studie- eller yrkeskompetanse. I tillegg var det 1 elev som sluttet før han var ferdig. Blant de 30 avgangselevne var det 5 punktskriftbrukere.

- De 24 elevene (av de 30) som ikke oppnådde studie- eller yrkeskompetanse, hadde ulike former for tilleggsvansker: 18 hadde alvorlige tilleggsvansker, og de 6 øvrige hadde ulike grader av lærevansker eller lettere vansker.

Et sentralt spørsmål kan være: Har foreliggende undersøkelse gitt oss noe mer informasjon eller kunnskap enn forrige undersøkelse som gjaldt synshemmede avgangselever i 2007 og 2008?

Av nye og positive funn bør nevnes oppnåelse av fagbrev i kokkfag for en svaksynt elev. Når én svaksynt elev har greid dette, bør også andre kunne greie det.

Av andre positive funn kan nevnes at bortfallet i videregående av de registrerte elevene var lite: 1 elev – i motsetning til 6 elever i forrige undersøkelse, dvs. av de elevene som skulle ha vært avgangselever i 2007 og 2008.

Nytt fra NLB

FOR DE MINSTE

Dette året har vi fått øket bevilgningene for å kjøpe flere følebøker, altså bøker med taktile bilder. Derav de fleste med tekst, både i blindeskrift og "vanlig skrift". De fleste kjøper vi fra et forlag i Frankrike som kaller seg Les Doigts qui rêvent. Bare i høst har vi fått inn fire nye og flere er underveis så fort vi får oversatt dem. Vi har også samarbeid med Make Design fra Sverige som produserer følebøker basert på allerede eksisterende billedbøker. Følg med på våre nyheter på sidene for BARN på websida vår! Jeg tar også med flere på neste ASSISTANSE - kurs. Vi har også kjøpt inn flere lydbøker for de minste, med sang og musikk.

NYHETER

Vi legger fortløpende ut info om alle våre nye bøker på websida vår. (Vi har en side for barn og en for ungdom). Ellers snakker jeg en gang i måneden om "highlights" på Ultramix som er et lydprogram laget for barn i Norges blindedeforbund.

Se muligheter med optikk

Dette heftet, skrevet av Bjørn Øien, inneholder en presentasjon av forskjellige optiske hjelpemidler og deres bruksområder og bruksmåter. Målgruppen er personer som er svaksynte, synskontakter i kommunene, optikere, synspedagoger, studenter og andre som bistår personer som ser dårlig.

BLINDESKRIFT

En ny distribusjonsordning er i disse dager på plass. Alle nye punktbøker blir trykket fra Norges blindedeforbunds trykkeri i Bergen og sendt direkte til låneren. Disse skal ikke returneres da det trykkes en ny bok for hvert utlån. Fordelen med denne ordningen er at produksjonshastigheten vil øke betraktelig. Bøkene blir trykket i hefter og trykkeriet sender ut heftene puljevis slik at ikke postkassa blir for full. Bøkene skal bestilles hos oss etter vanlige rutiner.

SKRIVELEIR SOMMEREN 2011

I neste nr av NOTATER kommer mer informasjon om dette populære tiltaket for skriveglad ungdom i alderen 16 – 25 år men kan allerede nå si at tidspunktet blir fra mandag 8. august til søndag 14. august 2011. Tidspunktet er altså nytt, for å unngå å kollidere med BUA - leirene. Stedet blir som sist på Huseby.

NY LÅNER?

Kontakt oss så får du et innmeldingsskjema.

Vårt telefonnummer er: 22 06 99 10.

E-post utlaan@nlb.no

Mitt direktenummer er: 22 06 88 30. E-post: eli@nlb.no

Skjemaet kan også hentes fra web-sida vår: www.nlb.no (Klikk på Låneinfo og deretter Innmelding)

Vennlig hilsen

Eli Frisvold

Barne- og ungdomsbibliotekar

Statped skriftserie nr 88
© Huseby kompetansesenter
ISSN 1503-271X
ISBN 978-82-7740-825-5

Klipp fra www.statped.no/huseby

Hilsen fra redaksjonen

Vi er i mål med nok et nr. av Notater. Innspurten har vært, som alltid, ganske hektisk, så nå kan skuldrene senkes og pusten slippes ut. . . vi rakk det denne gangen også, å få bladet klart til trykk og utsendelse i tide ☺

Å jobbe i redaksjonen har for meg vært en relativt ny erfaring. I en til tider strevsom og krevende hverdag kan det også være godt å ha noe som er litt på siden av hverdagen å beskjeftige hjernen med. Og når resultatet av arbeidet er

noe så konkret som et blad med et tema som opptar deg, oppleves det både morsomt og meningsfylt. Håper mange av dere har fått tid i en hektisk hverdag til å sette seg ned og bla litt i bladet vårt!

Og helt til slutt: Vi ønsker oss fortsatt stoff fra dere, så det er bare å hive seg på å sende inn!

For redaksjonen
Friede

SOMMERDAGER I PARIS - Braille og Paris for synshemmede

Årets familietur gikk til den franske hovedstaden. Det var ingen tilfeldighet. Ungdommen her i huset skulle skrive særoppgave på skolen om en oppfinnelse. Valget falt ikke helt tilfeldig på punktskriften til Louis Braille. Hun kjente hans historie i detalj, menneskene han hadde møtt, stedene han hadde levd...

Tekst og foto: Jørg Kunzendorf

En spennende by med mange folk og enda flere turister ventet på oss. Byen er godt tilrettelagt for synshemmede. Det finnes bla. mange lyskryss med lyd og museene er ofte godt tilgjengelige. Norsk ledsagerbevis aksepteres.

Alle hadde gledet seg til å oppleve Eiffeltårnet. Så vi dro allerede første kveld på en lang vandring fra Quartier Latin til Eiffeltårnet. Plutselig sto vi i nærheten av Invalidedomen på Boulevard des Invalides foran et gammelt byggverk, pyntet med monumenter over tidligere rektorer m.m. Bygget er stedet til dagens Institut National des Jeunes Aveugles. Instituttet er i dag både kompetansesenter for syn og blindeskole og finnes på www.inja.fr

Skolen har i snart 200 år vært modell for oppbyggingen av blindeskoler verden over. Her var Louis Braille først elev og senere lærer.

Veien gikk videre over vibrerende trapptrinn opp i "løse lufta" til Eiffeltårnets 1. etasje, ca. 60 m over byen. Vi gikk ikke lenger opp, men også herfra kunne vi fornemme pulsen til det vide bylandskapet i Paris; parkene, tårnene, elva, kuplene og et endeløst hav av boliger.

Der borte langt øst i byen lå "Pantéon", en tidligere kirke, omgjort til et nasjonalt gravsted. <http://pantheon.monuments-nationaux.fr/> Her er mange av de store sønnene til den franske nasjonen samlet; filosofene, fortidens politiske ledere – og Louis Braille. Nede i krypten, i kirkens kjeller, er han gravlagt i en steinkiste på venstre siden av anlegget. Hans berømte byste står foran gravkammeret med tekst i svartskrift og Braille!

Louis døde i 1852 i en alder av bare 41 år og han fant først sitt "antatt siste hvilested" på gravlunden utenfor hans hjembygd Coupvray. Men 100 år etter hans død ble han overført til en æresgrav i "Gudenes tempel" som ordet Panteon betyr. Æren kan dog være noe tvilsom: Hendene hans som han brukte til å lese punktskrift med, de forble i Coupvray i en liten gravurne på den opprinnelige gravplassen... Slik har Braille symbolsk sett

beholdt røttene sine på hjemstedet, samtidig som han fikk nasjonal anerkjennelse for sitt verk og liv.

Et besøk i den lille landsbyen Coupvray anbefales for alle som er interessert i eller bruker Braille. Stedet er lett tilgjengelig. Mange norske barnefamilier har i de senere årene dratt til Disneyland øst for Paris – et støyende sted som er så lite fransk som det går an å bli. Men det skaper mange arbeidsplasser i regionen Brie som ellers er mest kjent for ostene sine.

Det er enkelt å ta T-banen eller TGV til stasjonen Marne-la-Vallée Chessy. Bare 5 minutter med bil eller buss fra fornøylesparken og stasjonen ligger en stillhetens oase, den lille og søvnige, men "ekte franske" landsbyen, Coupvray. Bak noen svinger fant vi det lille steinhuset som vi hadde sett på nettet.

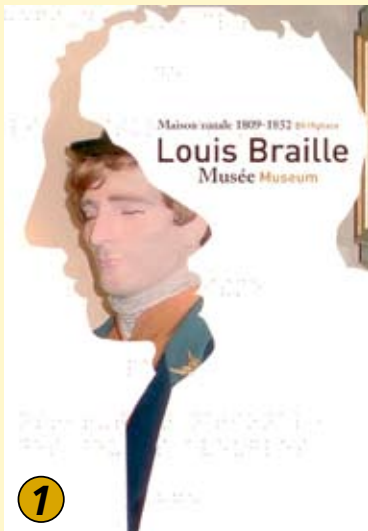
http://www.coupvray.fr/coupvray/acces_direct/louis_braille

Familien Braille bodde på det vi ville ha kalt et "småbruk". De levde alle sammen på et rom som samtidig var kjøkken, soverom og dagligstue. Faren hadde et lite verksted i husets 2. rom, hvor ulykken skjedde som gjorde at Louis mistet synet. Oppe på et kaldt loft fantes det et rom, hvor den voksne Louis senere innredet et sovested for seg.

Vi ble tatt godt imot på museet "Maison natale de Louis Braille – Fødestedet til Louis Braille". En fin engelskspråklig omvisning om oppvekst, ulykken og utviklingen av blindeopplæringa fulgte. Personalet tok godt vare på oss og viste oss veien til de andre severdighetene som knytter seg til bygdas store sønn. Vi fikk også god hjelp til å rekke bussen til den store TGV-stasjonen i nærheten.

Besøket i Coupvray var en sterk og vakker opplevelse som vi kommer til å huske, og som er spennende for alle som har et følelsesmessig forhold til blindesaken og til Braille.

Bilder til artikkelen på neste side

- 1 Postkort fra Braille-museet
- 2 Louis Brilles barndomshjem
- 3 Pantheon i kveldssol
- 4 Bysten av Louis Braille som er plassert ved kisten hans i gravkammeret i Pantheon
- 5 Anna (7) på besøk hos Louis Brille

En skole for alle - også for svaksynte og blinde - snart klart

Vi har i lang tid arbeidet sammen med Norges Blindforbund for å få på plass en ny utgave av heftet "En skole for alle – også for svaksynte og blinde". Dette kom første gang ut i 2004. Det er et mye brukt hefte, og har vært tomt lenge. I vår fikk vi midler fra Utdanningsdirektoratet til å lage en ny utgave. Denne er nå i trykken og vil være klar til foreldrekurset 22.-24.oktober 2010.

Heftet vil bli utgitt av Informasjonsavdelingen i Norges Blindforbund.

Vi ønsker å distribuere dette så bredt som mulig. Har du tips, blir vi glade for det.

Illustrasjonen viser første korrekturversjon. Forsiden blir nok en annen.....

Vi gleder oss til å kunne få dele dette med dere!

Eli

Oversikt over aktuelle rettigheter og muligheter

Når man har et synshemmet barn er det ofte en jungel av ulike ”ordninger” å forholde seg til, og derfor også mange spørsmål. For at alle skal ha en enkel oversikt over hvilke ordningar som gjelder tar vi inn en enkel oversikt i Notater. Vi vil la den være en fast spalte, ingen vet når man plutselig lurar på noe.

Oversikten er også lagt ut på våre nettsider.

Oversikten er utarbeidet av **Elin M. Larsen**, tidligere leder i Assistanse.

Aktuelle stønader i Folketrygda for barn med synshemming

Krav skal vanlegvis settast fram gjennom NAV lokalt, dersom anna ikkje er nemnt. Der vil ein og få kravskjema og nærare informasjon.

NAV si heimeside: www.NAV.no

NAV sin servicetelefon: 810 33 810

Fysikalsk behandling

Folketrygdlova § 5-8.

Folketrygda dekker i hovudsak fysikalsk behandling for blinde og svaksynte.

Terapiriding

Folketrygdlova § 5-22.

Det blir gitt bidrag til terapiriding på visse vilkår. Eigendel.

Bidrag til briller

Folketrygdlova § 5-22.

Visse tilstandar gir barn under 18 år rett til bidrag til delvis dekning av utgifter til briller. Øyenlegen skriv automatisk erklæring til dei det gjeld.

Søknad til NAV Hjelpemiddelsentral Vest Agder.

Grunnstønad

Folketrygdlova § 6-3.

Grunnstønad skal heilt eller delvis

dekka varige og nødvendige ekstra-utgifter som skuldast funksjonshemminga. Dette kan vera ekstra utgifter til transport, ekstra slitasje på kler og sengetøy, hald av førarhund, osb. Ekstra-utgiftene skal dokumenterast. 6 ulike satsar.

Med ”varige” meines minst 2 til 3 år. Med ”ekstra-utgifter” meines ekstra utgifter som ein funksjonsfrisk ikkje har. Det blir m.a. ikkje gitt grunnstønad til eingongsutgifter, legemiddel, eigendelar for helsetenester, utgifter til barnehage.

Hjelpestønad

Folketrygdlova § 6-4.

Hjelpestønad skal dekke utgifter til tilsyn og pleie (inkludert meirosorg og meirstimulering) i heimen. Det må føreligga eit ekstra og varig hjelpebehov som er tydleg mykje meir omfattande enn for funksjonsfriske. 4 ulike satsar, 3 av desse er berre for barn under 18 år.

Utvida rett til omsorgspengar

Folketrygdlova § 9-6.

For arbeidstakar som har omsorg for funksjonshemma barn under 18 år kan det gis omsorgspengar inntil 20 dagar pr. år (40 dagar for einslege forsørgjarar) på grunn av nødvendig tilsyn under sjukdom. Utvida rett må førehandsgodkjennast av NAV.

Opplæringspengar

Folketrygdlova § 9-13.

Det blir gitt opplæringspengar til den som har omsorg for funksjonshemma barn (også utover 18 år) under nødvendig opplæring ved ein godkjend helseinstitusjon eller ved deltaking på foreldrekurs ved eit spesialpedagogisk kompetansesenter.

Tekniske hjelpemiddel

Folketrygdlova § 10-7.

På visse vilkår kan ein få låna ulike hjelpemiddel som skal avhjelpa funksjonshemminga. Aktuelt for synshemma er til dømes lupar, kikert, lese-tv, kvit stokk, klokke, datautstyr, osb. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Tolke- og ledsagarhjelp for døvblinde

Folketrygdlova § 10-7.

Døvblinde kan få nødvendig hjelp til å fungera i dagleglivet, i samband med medisinsk behandling, utdanning og arbeid. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Lese- og sekretærhjelp

Folketrygdlova § 10-7.

Til synshemma som treng hjelp til å fungera i høveleg arbeid, opplæring eller arbeidstrening, gjennomføra utdanning, deltaking i organisasjonsverksemd, politisk eller sosialt arbeid og for å fungera i dagleglivet. Stønaden blir gitt innanfor eit avgrensa timetal avhengig av kva aktivitet det gjeld. Krav gjennom Hjelpemiddelsentralen i fylket ditt.

Andre aktuelle stønader - (blir forvalta av kommunen):

Støttekontakt

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav c. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

Omsorgsløn

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav e. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

Avlastning

Lov om sosiale tenester § 4-2, bokstav b. Ta kontakt med Servicesenteret i kommunen din.

INFORMASJONSMATERIELL FRA ASSISTANSE

Assistanse har følgende informasjonsmateriell det er mulig å bestille:

- **Hefte: Er det noe galt med øynene? : Tanker og følelser ved å få og ha et barn med synshemming**
- **Hefte: Søsken i fokus : Å vokse opp med en bror eller søster som har nedsatt syn eller annen funksjonsnedsettelse. (Utgitt av Nasjonalt kompetansesenter for læring og mestring i samarbeid med Assistanse og Huseby kompetansesenter)**
- **En skole for alle – også for svaksynte og blinde. (Gitt ut av Norges Blindforbund.)**

I tillegg finnes følgende:

- **Informasjonsbrosjyre om Assistanse, interesseforening for barn og ungdom med synshemming**
- **Postkort og plakat fra Assistanse, interesseforening for barn og ungdom med synshemming**

KLIPP UT

Bestillingslipp - innmeldingsblankett

Ja, jeg vil gjerne bestille følgende:

- Temahefte: Er det noe galt med øynene? (gratis)**
- Temahefte: Søsken til synshemmede barn og unge (gratis)**
- En skole for alle – også for svaksynte og blinde (gratis)**
- Informasjonsbrosjyre, plakat, postkort**

Jeg/vi ønsker å melde oss inn i Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming.

- Familiemedlemskap (2 voksne) kr 400,-**
- Støttemedlemskap inkl. Notater kr.300,-**
- Enkeltmedlemskap kr 250,-**
- Abonnement på Notater kr. 200,- (gratis for medlemmer)**

Navn Telefon

Adresse E-post

Poststed Postnr.....

Slippen kan klippes av og sendes eller fakses til Assistanse, interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming. Sposveisgt. 10, 0345 OSLO

Tlf 22 56 88 24, Faks 22 56 88 28
Epost: kontor@assistanse.no
Hjemmesider: <http://www.assistanse.no>

FORMÅL:

- ASSISTANSE** er en likemannsforening for foreldre og andre foresatte til synshemmede barn.
- ASSISTANSE** arbeider for å ivareta barnas interesser og rettigheter.
- ASSISTANSE** arbeider for at foreldre og andre foresatte skal få kjennskap til offentlige støtteordninger og andre hjelpetiltak.
- ASSISTANSEs** fylkeslag samarbeider med myndigheter, skoler og andre institusjoner.
- ASSISTANSE** arbeider for at samfunnet skal legge forholdene best mulig til rette for en god fremtid for våre synshemmede barn.
- ASSISTANSE** skal arbeide for at behovene til synshemmede barn og ungdom og deres foreldre blir kartlagt og dokumentert.
- ASSISTANSE** arbeider også for å ivareta interessene til synshemmede barn med tilleggsfunksjonshemninger.

HVORDAN ARBEIDER VI?

- ASSISTANSE** ble startet i 1970.
- ASSISTANSE** arbeider for å synliggjøre synshemmede barn og unges behov og muligheter og vi arbeider aktivt for å formidle våre erfaringer som foreldre/foresatte.
- ASSISTANSE** har etablert et systematisk foreldresamarbeid (erfaringshjelp- og likemannsutvalget) – der det er mulig å lære av hverandre og kanskje finne svar på spørsmål en lurer på.
- ASSISTANSE** har fylkeslag i de fleste fylker.
- ASSISTANSE** avholder hvert år foreldrekurs. Her samles foreldre fra hele landet til faglig påfyll og viktig erfaringsutveksling.
- ASSISTANSE** gir ut medlemsbladet Notater, 4 ganger i året.

PORTO

ASSISTANSE

Interesseforeningen for barn og ungdom med synshemming

*Sporveisgt. 10
0354 OSLO*